

אומפארש'אנע, פאר'ש'אנע, געזארגענע פאר'ש'אנע - צו'טונג

Nr. 299 (991

ד? הורטאָווע בעזולערס יאסער פיאָן, וסכאָדניא 15 אין
משה הערנער, וסכאָדניא 17 האָבען געקאָסט שחאָצן בענו ביי אַ
גע'אסר'טען שווע, וואָס זיין שוועט איז נבלה וטרפה און נישט קוקענדג אויף
ד? התראה פון ראָבנאָט, האָבען זיי ד? בענו פֿעקלישט אויף פער.
מיר זענען דערום מאַרס, אַז קיין שום פרוואַט אויך בעזולער זאָלען
זיי זיי נישט קליפֿען מעהר אויף פער און דער בעזולער, וואָס וועט דאָרט יאָ
קליפֿען, וועט ער ווערען גע'אסר'ט
153
גלייכצייטיג זענען מיר מוהיר, נישט צו קליפֿען קיין בענו אָדער אַנדר?
קעס, אויף וועלכע ס'געפֿינען זיך נישט קיין פֿאַממע, שוואַמי ערשט פֿער
לאָדן, און נישט צו לאָזען זיך איינרעדען פֿון ד? פֿעקליפֿערס מיט וועלכע
ועד הרבנים עס ועד הפֿשרות.
אין תירוצים.

נאכ'ן דערשיסען די 4 ארבייטער אין קאוונא

דער רושם איז האָונאַ. — אויפֿרוף פון קאָמאניסטערן. — רוסיש-ליטווישע אונטערהאנדלונגען זאלען איבערגעריסען ווערען.

ווער האט מיטגעהאלפֿען די קאָמוניסטען צו ענטלויפֿען?

ארעסטירט אַ ריז פֿערדעכטונג פֿערוואַנען.

וואָרשע, 28 (טעלעפֿאָניש) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, איז די וויי-טערדיגע איספּאַרשונג פֿאַר דעם ענט-לויפֿען פון די צוויי קאָמוניסטען פון „פּאַוויאַק“ איבערגעגאַנגען געכטען צו דער פּראָקוראַטור.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער געשיכטע האָט די מאַכט געכטען דערהאַלטען אַ מערדער, אַזוי די ענטלעפֿונג האָבען זיך באַלד נאָך ענטלויפֿען איספּאַרשונג פון אַין אַ וואַינאָג אַויף דווקאַ גאַס נישט ווייט פון דויעלנאָ.

אין דער דאָזיגער וואַינאָג איז דורכ-געפֿיהרט געוואָרען אַ רעוויזיע. די פּרטים פון דער זאַך ווערען געהאַלטען

פֿרי צו מערבֿלענדען די אַיגען און אַוועקדען די עזענליכע אויפֿמערק-זאַמקייט אין ליטא, וואָס איז געווענדיג געעפֿען פֿילען, פון די געהיימט צילען צו וועלכע זיי שטרעבען.

די אַרבייטערשאַפט מוז אָנווענדען אַלע מיטלען און זעהן מיט קראַפט צו-ריקזשטעלען די פֿריהערדיגע אָרדנונג, ווייל אַ דאָנק דער פּאַשיסטישער איבער-קעהרניש הויבען-אויף זייערע קעפֿ די פּאַשיסטען פון אַלע איבריגע באַליטשע מלוכות און עס וועט אָנהויבען צו בלי-הען דער ווייטער ספּראַך. די ערשטע 4 קרבנות זענען שוין געפֿאַלען.

וואָרשע, 28 (טעלעפֿאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) די „איוויסטיץ“ פון 28. דעצעמבער מיינט, אַז דאָס דער-שיסען פון די 4 ליטווישע קאָמוניסטען וועט אַרויסרופֿען די אויפֿרגענוג פון דער גאַנצער געזעלשאַפט אין רוסלאַנד און וועט פֿערשפּרען די בעציהונגען צווישען רוסלאַנד און ליטא. דאָס דער-שיסען פון די אַרבייטער, שרייבט די צייטונג, איז אַ קאָמפּראַמיס פון די גאַנ-צייטליכע מיט די קריסטליכע-דעמאָ-קראַטען. נאָך די דאָזיגע געשעהענישען ענטשטעהען קאָפּלעך, צי די אָנגעהויבע-גע אונטערהאנדלונגען צווישען די פּאַר-יעטען און ליטא וועלען קענען פֿערענ-דיגט ווערען.

זעלבסטמאָרד זענען בענאָנגען

מעהר ווי אַ העלפֿט געשטאָרבענע יודישע סאָדענמען אין עסטרייך; אַזוי ווערט איבערגעגעבען אויף דעם צוזאַמענפֿאַהר פֿון דער יודישער סאָדענמענשאַפֿט אין עסטרייך.

ווינ, (י. ט. א.) פון 18. ביזן 20. דעצעמבער איז אָנגעהאַלטען געוואָרען דער צוזאַמענפֿאַהר פון פֿערבאַנד פון די יודישע סאָדענמען אין עסטרייך. דער פֿערבאַנד צעהלט 2000 מיטגלידער. דער פּאַרזיצער ד"ר קיווע האָט אָנגע-וויזען אויף דעם טרויעריגען פּאַקט, אַז מעהר ווי העלפֿט פון די יודישע סאָ-דענמען, וואָס זענען געשטאָרבען אין משך פון די לעצטע יאָהרען זענען גע-גאַנגען זעלבסטמאָרדען.

עס איז אָנגענומען געוואָרען אַ פּאַר-טעסט - רעזאָלוציע געגען דער ערמאָר-דונג פון סאָדענען פּאַליק אין שטער-ווינער אַ יודישער מת פּאַר'ן אַנאָמאַם שטען.

ווינער אַ יודישער מת פּאַר'ן אַנאָמאַם שטען

וואָרשע, 28 (טעלעפֿאָניש) אין אַנאָמאַמישען אָנשטאַל, דאָס איז שוין דער 6-טער יודישער מת פּאַר'ן אַנאָמאַמישען אָנשטאַל אין משך פון אַ קורצער צייט.

דאָזיגער און די ענגליש-פּראַנ-צווישע פֿערשטענדיגונג

פּאַריז, (י. ט. א.) אויף דער לעצטער פֿערשטענדיגונג, וואָס איז אָרגאַניזירט גע-וואָרען דורכ'ן פֿערבאַנד פון דער יודי-שער יונגער אין פּאַרזיקייט אין אַרומ-געטראַכטע מיט אַ גרויסען רעפּערטאָר דער פּערזענלעכער פּאַרזיקייט פּראָנציו-שער פּאַליטיקער סענאַטאָר דע-מאַנזי. דע-מאַנזי האָט רעפּערטירט וועגען דעם פֿעריהמעטען ענגליש-יודישען פּאַלי-טיקער דאָזיגער און האָט עס טעמ-טעלען.

די רומענישע באַנדיטען הערען נישט אויף

די רעגירונג אונטערהאַנדעלט זייערע מיט די סאָדענמען. — דער רעגירונגס-אָפּיציר זענען די געשעהענישען אין הילדענבורג.

בוקאַרעשט, (י. ט. א.) עס איז פֿאַר-געקומען אַ צווייטע קאָנפֿערענץ צווישען דעם בילדונגס-מיניסטער פֿעטראָוויץ און אַ סאָדענמען-דעלעגאַציע. דער מי-ניסטער פֿעטראָוויץ האָט ערקלערט די סאָדענמען, אַז זייערע פּאַליטישע פּאַ-דעוונגען וועלען לגמרי גישט גענומען ווערען אין אַכט, וואָס שייך די פּאַר-שעטיגלעכע פּאַדערונגען פון די סאָדענ-מען, וועלען זיי דעפּהילט ווערען נאָך דעם, ווי עס וועט הערשען רוח און אָרדנונג. אויב אָבער די אָנהויבען ווע-לען זיך איבער'חור'ן וועט די רעגירונג צוריקהייערן אַלעס, וואָס זי וועט איצט געבען. מיניסטער פֿעטראָוויץ זאָל האָ-בען ערקלערט די סאָדענמען, אַז דער פּרעמיער אָווערעסקי בעטראַכט די צו-ריקשטעלונג פון דער אָרדנונג אין די אָנווערטיגעטען אַלס אַנעהערן פּראָנ-ציון דער רעגירונג, די רעגירונג איז גרייט אָנווענדען דעם מאַקסימום פון רעפּרעסיעס לגבי די רוח-שטערער.

די סאָדענמען-דעלעגאַציע האָט דע-פּאַרזיקייט.

דאָס ליטווישע יודענטום

און דער יודישע פֿון געה. פֿרעוידענט גריניוס.

קאָוונע, (י. ט. א.) ווי בעקאנט, האָט ליטע אין זעלבן טאָג, ווען עס איז פּאַרגעקומען די איבערקעהרניש, זיך געגרייט צו פֿייערן דעם 60 יעהריגע יוביליי פון פֿרעוידענט גריניוס, וועל-כער איז איצט בעזייטיגט געוואָרען פון זיין אַמט. צום דאָזיגען יוביליי האָט זיך אויך שטאַרק געגרייט די יודישע בעפעלקערונג. די ציניסטישע אָרגאַני-זאַציע האָט געהאַט אויסגעפֿארטיגט אַ נאָלדענעם פּאַרעס. אין כּאָר-שוהל האָט געזאָלט פּאַרקומען אַ פֿייערליכע תּפֿילה א. א. וו. צוליב דער איבערקעהרניש

די יודישע פּראַנציע

אין ליטווישען סייס.

קאָוונע, (י. ט. א.) גלייך נאָך דער איבערקעהרניש האָבען אין די קריי-זען פון דער יודישער פּראַנציע אין ליטווישען סייס געהערשט גרויסע חלוקי דעות וועגען דעם, צי די יודישע דע-פּאַרטיס זאָלען זיך ווייטער בעטייליגען אין דער אַרבייט פון סייס אָדער נישט? אַזוי ווי צו דער זיצונג, אויף וועלכער סמעטאָנא איז אויסגעוועהלט געוואָרען אלס פּרעזידענט, איז די לעצטע נאָך נישט געווען אויסגעקלערט, איז צו דער דאָזיגער זיצונג מצד דער יודישער

10 יודען אין אונגאַרישען פּאַרלאַמענט

ערנעסט בראַדיס, ד"ר בעלזאָ פּאַפּיאָ, ד"ר אויגען גאַל, אין פּאַרלאַ-די איבעריגע יודען: עמערק גערקל, דניאל וואַרנא עמערק, מאָריץ ראָטענ-שטיין געהערען צו דער סאָציאַל-דעמאָ-קראַטישער פּאַרטיי. דער סאָציאַל-דע-מאָקראַט אַלעקסאַנדער פּראָפּער איז פון יודישער אָפּשטאַמונג ער איז אָבער קאָנפֿעסאָנעל.

„רושאַניס“ האָט נישט סיי געלד.

פון די לעצטע 6 וואָכען אַריינגעפֿאַל-טען נישט מעהר ווי איין מיליאָן און 2 מיליאָן זענען נאָך געבליבן. דער קאָסירער פון „דזשאַניס“ האָט אויך מיטגעטיילט, אַז די קאָנסטאַ אין באַנק איז גענצליך אויסגעשעפֿט. סך-הכל בעטרעפֿען די דעקלאַרירטע סומעס 18,859,000 דאָלאַר.

Dr. H. LUBICZ
med.
צענעליאָנא 43 מער, 41-32
ספּעציאַליזירט פֿאַר הויט, וואַנערנאָל און פֿאַ-נער-שחקע קראַנקהיטען.
הילפֿט מיט קוואַרץ-לעמפֿען (האַר-אויספֿאַל) יעצט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָווענד

צוויי שיטות.

ענדערונגען אין דער האלד-אָרדינאציע.

אין די פאליטישע פאליטישע קרייזען האָבען זיך לעצטענס פארשפרייט קלאַנגען, אז געוויסע סיי-גרויסע האָבען שוין אָנגעהויבן צו סיהרען אונטער-האַנדלונגען מיט דער רעגירונג וועגן איינפיהרען אַ רייע שינוים אין אונזער ביו-אייסמינער וואָהל-אָרדינאציע. דערביי שמועסט מען, אז די רעגירונג זאָל זיך געהענדיקט דאָס רעכט צו ענדערען די וואָהל-אָרדינאציע אָהן דער צושטימונג פון סיי- אומ'ן גרונד פון אַ ספּעציעלע דעקלערעט פון מלוכה-פרעזידענט, וועלכער זאָל האָבען די קראַפט פון אַ צענטראַלען און דער וואָהל-אָרדינאציע קאָרם-פּל בעשטענען דערין. אַז ס'זאָל פערקלערט ווערען די צאָהל דעפּו-טאָטען און ס'זאָל פערגרעסערט ווערען די צאָהל וואָהל-ראַיאָנען, און אַז אַזאָל אַז יעדער וואָהל-ראַיאָנען זאָל בע-קומען 2, העכסטענס - 3 מאָנדאָטען. פערשטעהט זיך, אַז דורך דעם וועט אַמטלעכעס פערמאָדעט ווערען די יודישע בעפעלקערונג, וועלכע וועט אַזוי-אָרום קענען דורכפיהרען אַ מיני-מאַלע צאָהל מאָנדאָטען, מחמת די וואָהל-ראַיאָנען וועלכע שוין געוויס אַזוי צוגעשניטען ווערען סיי געאָגראַפיש און סיי עטנאָגראַפיש, אַז די יודישע שטי-מען זאָלען אין יעדען ראיאָן בעזונדער מאַיאָרירט ווערען.

די דאָזיגע קלאַנגען (אויב זיי זאָלען זיך בעשטעטיגען) ווענען ענדערען די וואָהל-אָרדינאציע אין דעם גייסט פון דער ענדערעטע בעפֿולקערונג, אַזאָל די אידישע סאָנאָציע - רעגירונג האָלט זיך בלונדע די מיגדערהייטען אָן די פאליטישע שיטה פון די סטאַנדיסלאָוו-גראַבסקי'ס און זייער גלייכען.

די "אידישע אַנטי-סעמיט" פון דער דאָזיגער שיטה איז דאָ גיטש לאַנג געקומען צום אויסרוק אינעם אַרטיקל פון סט. גראַבסקי, די פאָליקאָפּל אין דער פּוילישער מלוכה, לויט וועלכער די ביר-גער ווערען פערמיילט אויף צוויי קאָ-טענאָריעס - פּויליש, בעלי בתים, פון נעסט, די ערשטע דאָרף רעגירען און די אנדערע - רעגירט ווערען. די ערשטע זענען די בעלי בתים פון דער מלוכה, די אנדערע - גאָר איינגעפערטע און גיטש אָנגעלעגטע געסט.

דאָס איז איין שיטה פון טראַנסירען די גאָנצע אַלע מיגדערהייטען אין אַ לאַנג מיט אַ פערשיידענשטענען בע-פעלקערונג.

אַז ס'איז אָבער מעגליך און ראַציאָ-נעל אויך אַנאָדער שיטה פון טראַנס-סירען גאָנצע אַלע מיגדערהייטען-האָט אונז בעוויזען אונזער אַנאָדערער שכן, די קליינע מלוכה לעסלאַנד, וואו אַ יוד, אַנאָיסגעשטראַכענער ציוניסט, רעגירט גראַד, איז נאָר גיטש לאַנג בעפֿולמעכטיגט געוואָרען צו שאַפּען אַ רעגירונג, ס'איז גיטש וויכטיג דער רע-זולטאָט פון זיינע בעמיהונגען אין דער הינזיכט, נאָר וויכטיג איז דער עצם פאָקט, אַז אַ רעפּרעזענטאַנט פון אַנאָ-ציאָנאלער מיגדערהייטען אין דער מלוכה לעסלאַנד איז טראַנסירעט געוואָרען אין דער פּוילער מאַס אין הסכמ מיט דער גלייכקייט פאר אַלע בירגער, וואָס הערשט אין לעסלאַנד.

דערפון מעגן זיך אונזערע פאליטישע מלוכה-לייט פיל אָפּלערען. ד.

DR PRYBULSKI
צוריקגעמעהרט.
זאָמאָדאָו, 1. סעפטעמבער 25-38
הענערשע און האָר - הויט - קראַנקהייטען, מענטש-שוועקע, בעהאַנדלונג און קוואַר-לייב (האַר-אויספאל), רענטגען-שטראַהלען, געבט אָן פון 1-9 און פון 4-8 אָנענד, ראַמקען פון 4-5 נאָכט.

די קאָגע, ווי זי איז.

וואָס דערצעהרט אַ פראַנצויז וועגען ראַטע-רוסלאַנד.

פּלייבט איבער איין מיטעל, רעוואָ-לוציאָנערע פראַנצאָנע. מיטצוהעלפּען צום טריטוף פון די לינקע אין יעדען שטאַטשען לאַנד, פון באַלטישען ביזן שוואַרצען ים, און אַזוי אַרום וועט די רוסישע דיקטאַטור דאָרטען לייכט בע-קומען אַ השמעה.
אוקראַינע, למשל, האָט זיך איהר רעגירונג, און איהר שפראַך, איהרע געריכטען און איהרע שולען, פאַר די לעהרער, בעזאָמטע, פראַפּעסאָרען און צו אַ שווערע מלאכה צו פערציג יאָהר יאָהר זיך אויסצולערנען רי אוקראַינישע שפראַך, אויף וועלכער בלויז אַ מיני-דערהייט האָט גערעדט בעתן אַלעס רעזשים. אָבער די סאָויעטען ווילען אַזוי אַרום צוציהען די אַלע וועלכע רעדען אוקראַיניש אָדער אויף אוקראַי-נישע דיאַלעקטען אין די גרענעצען פון נייצע פוילען, געמלעך אין גאָליציע. אָבער דאָס אַלץ איז פאָליטיק. קאָרם, פל דאָרף מען מאַכען אַ לעבען. רוסלאַנד האָט איהרע תבואה-פעלדער, איהרע וועלדער, איהרע קויהלען גרובען, גאָסט, וואָס מאַכט זי דערמיט?
דאָס דאָרף האָט די פרוכט פון דער רעוואָלוציע גאָראַנטירט, עס האָט בע-קומען פּרד, וואָס האָט געהערט צו דער מלוכה, צום צאָר, צו די קלויס-טערן און צו די פריצים. דער פּוילער איז בעפרייט געוואָרען פון די היינאָסעק-האָבאָל, וואָס סטאַלינס רעפּאָרם פון יאָהר 1905 האָט אויף איהם אַרױס-געלייגט.
רוסלאַנד וואָלט געקענט בוינען איהר גאָנצע אַלע עקאָנאָמיק אויף אנדערעס וועגן.

פּלייבט איבער איין מיטעל, רעוואָ-לוציאָנערע פראַנצאָנע. מיטצוהעלפּען צום טריטוף פון די לינקע אין יעדען שטאַטשען לאַנד, פון באַלטישען ביזן שוואַרצען ים, און אַזוי אַרום וועט די רוסישע דיקטאַטור דאָרטען לייכט בע-קומען אַ השמעה.

דער טויטער פאר'ן געריכט.

טראַנישער פראַצעס פון א יודישען סאַרדאָט אין פראַנקרייך.

אין פראַנקרייך. אין פאָנאָ פאָלען און אומשטענדען איז דאָס אַ גאָנץ בעקווע-מע זאָך; מיט אַ יאָהר פּונפּפּע-האָנג-אָנג-ציג צוריק איז אָבער גאָנציש געווען אַזאָל מאַדע אויף יודישקייט און דאָן - ווען וויקטאָר באַש איז געווען פראַפּע-סאָר אין אַ ליסעאָם - דאָן האָט שוין דער ווייטער און שטאַלצער באַש גע-זאָגט בפרהסיה, אין אפּער צו להכעיס "מייער הערען, איך בין אַ יוד".
דער נייער פרעזידענט איז שוין אַזוי בעקאָנט מיט דער אַרבייט פון דער ליגע, - אַז ער קען גענוי אַלע פראַ-צעסען, וואָס ליגען דאָרט און וואָרטען אויף דער ליכטיגער שיין, ער קען זיי אַלע אויף וויפּיל איין מענטש קען זיי אַלע קענען, פונדעסטוועגען וועט ער זיך מן הסתם איינבלינדען מיט בעזונדער אויפגעקומענע צו דעם פראַצעס פון מרדכי לעווי, וועלכען מ'האָט לעצטענס געבראַכט צו דער ליגע.
אַ פראַנצויזענדיגער פראַצעס אין זיין גרויסען טראַגיקום.
אַ ירושה פון דער מלחמה, וועלכע איז שוין פלאַמירט געווענדיגט, אַזעלכע ירושות זענען פּערהאַן אַ סך, אַ סך! אָהן זיי קען מען גיטש פערנעסען, זייער בלוט שרייט אַרויס פון דער ערד. מרדכי לעווי איז געווען אַ שערער אין דער פראַנצויזישער שטאַטס באַיאָן, געקומען די מלחמה, האָט ער געדינט אין 49 טען רעגמענט אינאָנסטערע.
איין מאָל, ווען דער אַדוואָקאַט וויען איז געווען אין זעלנער-אויסמאַרם אין מעז (ען דעפּאַרטאַמענט), האָט דער באַיאָר איהם אָנגעקלאַפט אין פּליי-צע און זיך אָנגערופּען:
אַ וועלנער אין דער תּפּיסה פּרעגט זיך אויף איין!
צו יענער צייט, 1915, האָט יעדער

דאָוואָקאַט געקענט פיהרען יעדען פראַ-צעס, דער אַדוואָקאַט איז אַזעלכע דער תּפּיסה און האָט געטראָפּען דעם אַרימען שערער מרדכי לעווי, וועלכער האָט געדאַרמט אויף מאָרגען דורכנעהן אַ קריגס-געריכט. זיין חסא איז געווען אַ שווערער: זעקס שעה צייט איז ער געווען אַרױס פון זיין טראַנספּע צו געהן קויערן וויין, פערלעזען, הייסט עס, זיין פאָסטען.
מרדכי לעווי איז אַלס געווען 35 יאָהר, גיטש קיין איבעריגער חכם, גיטש קיין איבערגעשפּיצטער, אַ שוואַכונג-גער, איין מאָל איז ער שוין געווען בע-שולדיגט אין אַזאָל חסא, דאָס צווייטע מאָל האָט עס געשפּעקט מיט טויט.
- אַ ביטערע געשיכטע! - האָט דער אַדוואָקאַט געזאָגט מיט רחמנות.
- איך בין געווען דורשטיג, - האָט זיך מרדכי לעווי פערנעספּערט, - דאָס מיין בלעך און אַזעלכע נאָך וויין. אַן האָב אַפּילו גיטש געטראַכט פון דעזער-סירען... זעהט איהר דאָך, אַז איך בין צוריקגעקומען... וואָס פאַר אַ חסא בין איך בעאָנגען?..
דער אומגליקליכער האָט זיך גיטש אָנגעגעבן קיין רעכענונג, אַז זיין לנ-בען שטעהט אין קאָן.
אויף מאָרגען איז פאַרגעקומען דער "משפּט" אין שטערטעל מעז, אין דער מייער-שולע. די ריכטער - ווי דער אַדוואָקאַט זענען גענומען געוואָרען לויט צופאַל. מען האָט גיטש געהאַט קיין צייט זיך צו צערעמאָניען און קיין ערות צו דער פערמיידונג ווענען גיטש גערופּען געוואָרען. מלחמה, אַ מענטש אַרױף, אַ מענטש אַרױף! וואָס פאַר אַ בעטערען!

גאָרנישט. פון פּלאַקס מאַכט ער זיך ליי-ווענט, גוצט אויס דעם דאָרפישען בעל-מלאכה, מאַכט זיך שוין פון די פעלען פון זיינע בעמלות און אַ מלבוש פון די וואָל פון זיינע שעפּסען.
אין שטילען און עקסנות'דיגען קאָפּף, וואָס געהט צווישען דער מלוכה און דעם פּוילער, געהט אַרױס אַלס ויגער דער פּוילער, און אַט אויף דעם דאָזי-גען באַדען איז אויסגעבראַכען דער קאָפּף צווישען סטאַלינען און זינגווער'ן. "טראַצקי, זינגווער און קאָמעניעו, וועלענדיג פערגרעסערען דעם אַרבייטס-לויז און פערקלענערען די פרייזען פון די פראַדוקטען פון ערשטען געברויך, האָבען געפאַדערט צו פערגרעסערען דעם צושטייפער, וואָס דער דאָרף גיט דער שטאַט, פונטוועדער אין דער פאָרם פון פערגרעסערטע שטייערן, אָדער דורך אַ צוזאָגט-פערברויך פון די פראַ-דוקטען, וועלכע די מלוכה - פאָבריקען שטעלען צו דורך די דאָרפישע קאָפּפּעל-ראַטיווען. געזיגט האָט סטאַלין, דער פערמיידנער פון מיטעלען פּוילער.
דערמאָר איז דער שטאַט-מענטש דער געוואונגענער פערברויכער אין די גרעניצען פון זיין אַרבייטס-לויז, אָדער פון זיין פּענסיע, וואָריס דער אַרבייטער פערדינט איצט וועניגער, ווי פאַר דער מלחמה. דער לערער, דער פראַפּעסאָר איז אויף דער גרעניץ פון נויט, און זיי אַלע, דער אַרבייטער און אינטעלי-גענט, מוזען אַיצט צאָהלען שטייערער, ווי פאַר דער רעוואָלוציע, פאַר די פראַ-דוקטען פון ערשטער נויטווענדיגקייט, וועלכע זענען נאָך דערו צו פון ערגערען קוואַליטעט.
כדי צו פערבעסערען די פאָבריקען, פיליגער מאַכען די פראַדוקציע און פער-גרעסערען דעם אַרבייטס-לויז, מוז מען האָבען געלד אָדער קרעדיט.
אָבער וואו געהט מען עס?

כדי צו פערבעסערען די פאָבריקען, פיליגער מאַכען די פראַדוקציע און פער-גרעסערען דעם אַרבייטס-לויז, מוז מען האָבען געלד אָדער קרעדיט.

דער טויטער פאר'ן געריכט.

טראַנישער פראַצעס פון א יודישען סאַרדאָט אין פראַנקרייך.

דער פרעזידענט פון געריכט וועט דעם זיך צו מרדכי לעווי:
- דעם 28 טען דעצעמבער, האָלד ניין אַ זיגער, האָט דער קאָפּפּעל-בע-אטריקס געמאַכט אַ קאָנטראַלע אין די טראַנספּען און האָט אייך גיטש געפונען אויף איינער פאָסטען, וואָס האָט איהר דערויף צו ענטפערען?
דער אַרימער מרדכי, וועלכער דער-שרעקט זיך פאַר'ן "טריבונאַל", פאַר די ריכטער, מורמפּעלט אומפערשטענד-ליכע ווערטער:
- איך בין קראַנק, איך ווייס גיטש וואָס מיט מיר טוט זיך... אָפט כאַפּט מיר אַן אַזאָל... אַזאָל...
מרדכי לעווי, דער שערער פון באַ-יאָן, איז פער'משפט געוואָרען צום טויט. דער אַדוואָקאַט באַש זיך אַן צו פאָה-רען קיין פאַריז בעטען בענגענדיגונג ביי דעם פרעזידענט פון דער רעפּובליק, צו שפּעט - גיטש קיין צייט. באַלד אויף מאָרגען פיהרט מען אויס דעם טויט-אויסטייל.

אויף מאָרגען ווען דער אַדוואָקאַט איז געקומען באַגינען צו מרדכי'ן, איז שוין דאָרט געווען דער רב, דער לעצ-טער האָט דעם פער'משפּט'ן געטרייטט: "ווייס איך... ס'וועט זיין נאָר אַנאָג-שטעל"..
דער וואָנעל, וואָס האָט געפיהרט צום אָרט פון דער עקזעקוציע, האָט זיך אָנגעשפּעלט צווישען אַ גרופּע וועל-כער, אין מיטען פּעלד שטעהט אַ קאָר-שען-בוימלע, דאָס בוימלע איז גיטש גענוג שטאַרק אויסצוהאַלפּען אַ מענ-שען אויף זיך. קיין אנדערער איז אָבער גיטשט, דאָס קאָרשען-בוימלע איז אַ בן-יחיד אין פעלד. די סאָלדאַטען, וועלכע (ענדע זעה 7-ע זייט).

29

מ'טאג

כר

מחבר הר"ר

דעצעמבער

וון-אויספאנג 7.17

וון-אונטערפאנג 3.30

לענד פון מאג. 9

היינט

קומט פאר אן איינערנעוועהני-
ליכע וועג פון דער הילף-
פערזאנלעכקייט.

(-) אויפ'ן פערזאנלעכקייט פון 4 מיטגלי-
דער פון דער קהילה-פערזאנלעכקייט, די
ה'ה: פלייטשקין, רוס, האָמאָן און
וואָלדיסלעווסקי, קומט היינט פאר אן
אויסערנעוועהניכע וועג פון קהילה-
פערזאנלעכקייט.

ערליינישען אויף געוועהר.

(-) דאָס רעגירונגס-קאָמיטעט
האָט מיט, אָן די אלע, וואָס בעזיצן
געוועהר, זענען מחויב ביז דעם 1 מע-
רוואָר אָרטיסצונעמפן אָדער בענייען
זייערע פערזאנלעכקייט.

די אלע, וואָלדע וועלכע נישט האָבען
די געהעריגע ערליינישען, וועלכע
שטענדיג בעשטעמט ווערן.

רעליגיעזע אַנשטאַלען זענען פריי פון לאַהאַל-שטייער.

(א) די מיטגלידן-מאַכט האָט מורע
געווען אלע שטאַטישע זעלבסטמער-
וואָלטונגען, אָן לויט אַ רעגירונגס-בע-
שלוס, דאַרפן אלע לאָקאַלע פון רע-
ליגיעזע אַנשטאַלען און וואויננען
פון גייסטליכע פון אלע רעליגיעס, בע-
הייט ווערן, פון לאָקאַל-שטייער.

סעזאָן פון איינפירטשען ויד.

(8) די פאָנאָטאָווע איז נעכטען אָרטיס-
געווענען-געוואָרען צו 4 פאלען פון אָרטיס-
גלייטשען זיך.

אויף זשעלענע 42 האָט זיך אויסגע-
גלייטשט דער לאָקאַלער אינדאָר שוואַרץ
און צובראָכען דעם לינקען פוס.

(8) אויף לאָגעווינצק 39 האָט זיך
אויסגעגלייטשט די 56-יעהריגע וואָנגער,
און צובראָכען די רעכטע האַנד.

(8) אויף פיעטריקאווער און אַנדזשע-
האָט זיך אויסגעגלייטשט די פרוי טע-
נישעווסקא פון פיעטריקאווער 112 און
צעבראַכען דעם לינקען אָרעם.

(8) אויף די זאָכאָנדיג 54 האָט זיך
אויסגעגלייטשט דער 27-יעהריגער משה
יאָקאָוויטש פון סקלאָווע 20. דער-
ביי איז אויף איהם אָרטיסגעפאלען דער
דער קאָסטען, וועלכען ער האָט גראָד
געטראָגען און איהם צעבראָכען אַ ביין.

אפגעביסען

א שטיקעל נאָן.

(8) נעכטען איז צווישען די פורמא-
נעס אויף אָנגראָווע 77 אויסגעבראָכען
אַ געשעלע, בעת וועלכען איינער פון
די שלעגער האָט אָנגעביסען דעם 24-
יעהריגען מוהרמאָן אַלפערד פיבינגער
פון דאָרף זאָטניג אַ שטיקעל נאָן. דער
נאָן-פערסאָר איז אַרעסטירט געוואָרען.

לויף פון ערמאָדערעמען פערזאנלעכקייט.

(8) נעכטען איז פאָרגעקומען די
לויף פון פערזאנלעכקייט קראַוויטשיק, וועל-
כער איז ערמאָדערעט געוואָרען דורך
אַ פאָליצייאַנט אין דער פאָליציי-שולע.
אין דער לויף האָבען אָנטיילגענומען
דער קרייז-אינספּעקטאָר וויזשימירסקי,
קאָמאַנדאַנט נידזשעוואָלסקי און אַנציעהרען.
פלוטאָן פון דער פאָליציי-שולע.

Dr. GRZEGORZ ROSENBERG
med. איינער קראַנקהייטען
ספעציאַליסט פאַר מאַגען, דאַרם און
לעבער-קראַנקהייטען.

Gdanska 44, telefon 24-44
צוריקגעהערט

נאָכטאָג פון 5 ביז 6 וואָכען פון 9 ביז 11

קרעדיטען אויף בוי-צוועקען

די אַהציע פון סוחרים-פערזאנלעכקייט פון וואַלדע.

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט
האָט די בוי-אַקציע ביים לאָדזער סוחרים
און פאַבריקאַנטען-פערזאנלעכקייט (פערזאנלעכקייט-
ווער 10) זיך געווענדעט צום פינאַנץ-
מיניסטעריום מיט אַ מעמאָריאַל וועגען
בעשטימען קרעדיטען פאַר לאָדז אויף
אויסצוגעבן די אָנגעהויבענע בוי-
פערזאנלעכקייט צינארסטי-מאָדאָל 'אנשטעווסקא'
אויף וואָס מ'זינט סובסידירעם. - מאַניסטראַט זאָגט ניין, זאָגט דער פערזאנלעכקייט-יא.

פערזאנלעכקייט צינארסטי-מאָדאָל 'אנשטעווסקא'

פאָר אַנשטעווסקא-ערקלערט, אָן זי וועט
קיינ סובסידירע גיטש בעקומען, ווייל
דער מאַניסטראַט האָט קיין נעלד גיטש,
און ס'איז אַפילו גיטש פערזאנלעכקייט
געלד פאַר די שטאַטישע אָנטיסטעווסקעס,
דאָך האָט זיך פאָר אַנשטעווסקא
געווענדעט צום פערזאנלעכקייט צינארסטי-
מאָדאָל. - מאַניסטראַט זאָגט ניין, זאָגט דער פערזאנלעכקייט-יא.

די נייע ארדנונג אויף די טראַמווואַיען

לויט'ן מוסטער פון וואַרשאַ.

צו, אָן אויף די טראַמווואַיען זאָל מען
אויפגעבן פון הינטען און אָרעפּשטיי-
גען - פון פאַרענט. דאָס וועט ווירקען
דערצו, אָן די טראַמווואַיען וועלכע ווע-
ניגער שטעהן אויף די סטאַציעס.
דער אָנזעצונדער פאַרשטעהער פון
מסכים געווען.

הויז-בעזיצער מווען מאַכען רעמאָנט

איז זייערע הייזער.

דעם זעלבן פערזאנלעכקייט פערזאנלעכקייט
די הויז-בעזיצער פון וויסנצין-גאָס 15
סטעפאַניאַ יאָוואָרסקא צו 20 זאָל
טעם שטראָף און אַדורכצופיהרען דעם
רעמאָנט.

ספעציעלע געריכטען פאַר קראַנקע-ענינים.

נישט די פרידענס-געריכטען, אָדער
קרייז-געריכטען, נאָר ספעציעלע גע-
ריכטען, וואָס ווערן געשאַפן ביי די
קרייז-פערזאנלעכקייט-מאָדאָל.
די דאָזיגע געריכטען וועלכע בע-
שטעהען פון 7 פערזאנלעכקייט 3 מצד די אר-
בייטענעבער, 3 מצד די אַרבייטער און
אַ זיבעטען אַלס אַ סופּאַרבייטער; די

א געשריי-העלפּט פאַר עפּעס.

פשוטע יחידים טון מעהר ווי די. פאטענטיאלע פילאנטראפיען.

מיר האָבען אין אונזער עהער-
נעכטיגען נומער אָנגעדראָקט אַ געשריי
פון דער נויט, אַ געשריי פון אַנאַרימיע
טרענער - אַרבייטער לאַנדז, וועלכער
האָט אַ קראַנקע פרוי קראַנקע קינדער,
קאָן גיטש געהן אַרבייטען און - אין
שטוב איז נישט מערהאָן אַ שטיקעל
ברויט, אַ שטיקעל צוקער אַפילו.

לאָדז גרייט זיך צום גרויסען יודישען פערעסע-באָר.

דער מאָסקען-באָר פון דער יודישער
פערעסע.

אינ'ם פערזאנלעכקייט פונ'ם באָל-קאָמי-
טעט געפינען זיך די ה'ה: דעם. דער
רעזענבאַט, רעד. י. אונגער, לאָוויק
א. יאָל אין אברהם קאָהן.
אין דער קאָמיטעט, וועלכע פער-
נעהמט זיך מיט'ן איינגעדען דעם באָר
אויפ'ן באָל - פאָר אַקטאָר קאָהן. פאָר
דער רעזענבאַט פאָר דער פרייבאָלסקע
פאָר ה. פוקס, פאָר דער קראַנקע, אינזש.
מאַלער, דער קראַנקע, וול. לעדערמאַן
און אנדערע.

אין דער בופעט-קאָמיטעט פאָרען:
דער שווייג, האַלפער, ריזניק, פאָר
דער פאַלעק און האַמבורסקע.

איז די אפטייע.

היינטגע נאָכט-דיוואַרען.

(8) היינט מיטוואָך דיוואַרען ביי-
נאָכט פאַלענדיג אָפּטייען: ירושלים פון
מ. וואָלדיסלעוו (נאָפּוואָרסקא-גאָס 27)
ו. דאָנילעוויץ (פּיטריקאווער 127) פ. א.
אוינציק און י. צימער (וואָלדיסלעוו-
גאָס 37) ירושלים ליינעווער (פּרייהייטס-
פּלאַץ 2) ירושלים האַרטמאַן (מלינאָרסקא
1) י. קאָהנע (אַלעקסאַנדראָווסקא 80).

נאָך ווענען גענו.

דער לאָדזער ראַפּינאָס האָט בעק-
מען אַ בריף פון כּמיעלניקער רב הרב
אברהם יצחק סילמא, וועלכער איז מודיע,
אַן אַין כּמיעלניק האָט זיך בפּועצט אַ
יינערמאַן, וועלכער פערנעהמט זיך
מיט שוואַכען גענו, האָט דער ראַפּינאָס
האָט אָרטיסגעפאלען אַנאַיסור אויף זיין
שחיטה די דאָרטיגע געווענע גיבען
איהם אַבער צו שטעלען און שיקען די
גענו קיין לאָדז.

א געפונען קינר

בעהומען א יודישען נאמען.

(-) בשעתו איז אויף דער נייער צי-
געל-גאָס געמונען געוואָרען אַנאַיסור-
געוואָרפן יונגעלעך.
דאָס יונגעלעך איז דאָן גענומען גע-
וואָרען אין שטאַטישען פינדעל-הויז.
אַבער די קהלה האָט פערלונגען, אָן
היילט ס'איז געוואָרען, אָן דאָס קינד
איז אַ יודיש'ס, זאָל עס בעקומען אַ
יודישען נאָמען.

איצט האָט דאָס שטאַטישע פינדעל-
הויז מורע-געווען דער לאָדזער קהלה,
אַ דאָס קינד האָט בעקומען דעם נאָ-
מען יצחק.

ווער ווייסט?

אונזעהנעווענע אַ גלייכטיג-
קראַנקער פּחור.

() מאָנטאָג פאַרמיטאָג איז אָרטיס-
פון דערהיים דער גייטטיג-קראַנקער, 19-
יעהריגער אברהם שטייפל און ביז
איצט נישט צוריקגעקומען.

ווער עס ווייסט עפּיס וועגען איהם
ווערן געבעטען מיטצוטיילען זיין מו-
טער גרינער-מאָרן 2. ער טראָגט אַ
טונקעלען פאַלמא און אַ ציקליסטען
היטעל.

א געהימניספולער מיינ.

(8) די איינוואוינער פון ראָקאַוויטשער
103 האָבען בעמערקט, אָן די שונה פון
דעמוזעלען הויז אָנאָ בינשענדלעך איז
שוין זייט 3 טעג נישט אָרטיסגעפאלען
פון שטוב. ווען מ'האָט געשענעט די
סיר האָט מען געמונען די בינשענדלעך
ליגן אַ טויטש אויף איהר בעט. די
אויספאַרשונג איז אין גאַנג.

אַנשטענדיגער קראַנקהייטען.

(מ) פון 19. ביז 25. דעצעמבער
זענען אין דער געווענדיג-אָפּטייע-
פון מאַניסטראַט געמאָלדען געוואָרען
פאַלענדיג אנשטענדיגער קראַנקהייטען:
בויז-טיפּוס 9, פאַלען, שקאַרלעטין 21,
דיסטעריס 18, מאָזלען 149, קאַקלש 2,
ראָק 4, רוקען-שטייפּקייט 1.

ננבות.

(8) נעכטען זענען אין דער שטאָדט
פאַרנעקומען אַ יידיה גבולות. דערונטער
פון דער וואָלדיסלעוו און וואָלדיסלעוו
לאָגעווינצק 35 האָבען אָנגעקאָנטע
אַרטיסגעפאלען געווענען און וועט.

(8) פון בנימין שער'ס מאָנאָפּאָטור-
סקלאָד, אויף פּיטריקאווער 41 האָט מען
אַרטיסגעפאלען געווענען און וועט.

(8) פון דער טוהר, וועלכע געהערט
צום אַקספּעדיציע-הויז פון רובינשטיין.
פּיטריקאווער 185 האָט מען בעת'ן אי-
בערפיהרען סחורה פון קאַלישער וואָק-
זאָל אין עקספּעדיציע אָרטיסגעפאלען
אין פאַלען סחורה.

פערזאנלעכקייטען.

(8) ביים סוחרים-דעמאָליסטען-פער-
אין איז געגרינדעט געוואָרען אַ סעק-
ציע פון קאַלעקטאָרען.

דער געהיימנישפולער מארד פון יודישען ארבייטער אין ווארשא.

נאכט-פאנאמאזיג פון לייט.
הערש.

אין די לעצטע 3 נעכט ד. ה. שבת, זונטאג און מאנטיג איז די נאכט פא- גאטאוויע צווישן יודישען און פא- 46 פאלען, אדער נאכטער איז געווען 2 מאנען קראמפף 3 לונגען ענטזינדונגען, 4 געלשטיגער אנטפאלן, 2 חלשות, 2 אסטמא, 3 בלינדערמאנעסצונדונגען, 1 געשוויר אין האלד, 1 קאנאליסטיע, 1 נערווען אנטפאל, 3 הערץ אנטפאלען, 1 אהרין פערהאלטונג, 3 קראפער, 2 פער- וואונדונגען, 1 געהירן ענטזינדונג, 1 לונגען בלוט שטורץ.
זונטאג אין דער נאכט האט די פרוי רחל פאציאקאווסקא, 48 יאהר אלט, פון דער רוסגאווסקא 11 פולזלינג נע- קלינגע און הארץ אנטפאל און איידער דער דאקטאר איז געקומען אליין ארסט איז די פרוי שוין געווען טויט.
1 קראנקער האט געמוט אנטפאלהרט ווערן אין שפיטאל אויף א באלדריגע אפעראציע, 2 טויט פאלען.

פון ברייכבא.

אויף דער לעצטער פערזאנליכע וואונג פון ברייכבא האט זיך די פערזאנליכע קאנסטיטואירט אויף פאל- גענדען אופן:

פארוואנדער - ד"ר ל. פרייבולסקי; ווי- צע-פארוואנדער - ל. קארפאווסקי און י. גראווע; סעקרעטאר - ה. שטראוואויט; קאסייר - ל. ראזנבלאט; ווירט - ה. לוי- באשיצקי, אינזש. ב. סידראנסקי, מ. קא- רע, י. שטערן, ה. זידע א. סענאל און מ. קארפאווסקי.

רעוויזיע - קאמיסיע: י. ראזנבערג, י. טאפאלאוו און ש. פוב. עהרע-גערעכט: רעד. י. אוגער, דעם. אדו. א. לעווינסאן און א. קאהן. אלס לייטער פון די בעזונדערע סעק- ציעס זענען בעשטימט געווארען: מוזיק-סעקציע - ה. לובאשיצקי; פוט- באל-סעקציע - מ. קארפאווסקי; באקס- סעקציע - ל. שטערן; ציקליסטיק-סעקציע - ה. שטראוואויט; שווער-אטלעטיק - ל. ראזנבלאט.

די טור-שעה'ן אין אלע אפטיילונגען: מענער, דעמער, יונגלעך, מעדלעך פון אויך די מוזיק-פארגעבן-אפטיילונג פון שווער אטלעטיק, באקס-לעקסציעס און ציקליסטען ווייטער-טריינגע, קומען פון דעם 3. יאנואר 1927, רעגולער לויט א פערזאנלעכע פראגראם.

אין צוזאמענהאנג מיט פערזאנליכע פון ווער-סעזאן האבען די ציקליסטען איינגעפארגעט א באקעט, אויף וועל- כען עס זענען פערטיילט געווארען א גאנצע רייה זשאקעטן.

אין דער סטריסטע-אפטיילונג האבען דערהאלטען זשאקעטען אפטיילונג מיט- גלידער: מ. צוקערמאן, ה. שטראוואויט, קליין, פ. קאזאק, באקסענבליט, ש. מער- מעלשטיין.

א ברייטאמע-פראצעס.

(8) אין די טעג האט דאס לאדער קרייז-פארייט בעטראכט דעם פראצעס פון 27-יאהריגע חיים ווארשאווסקי, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין א ברייטאמע-שווינדעל:

דעם 19-טען סעפטעמבער 1926 איז צו דער צוואנציגערסטער אויף דער גאנצער ווארשא גאס רוקה וואלדמן פון שטראד 58 יאהר אלט צוגעגאנגען אומבאקאנטער פערשויין און האט איר מארגעלעכע צו קלייבן, נאכדעם "נאכדעם" רינגעל מיט א "בריליאנט" פאר 150 זאלטעס. נאכדעם ערלעדיגען די סטראנאקציע אין טויער פון גאנצער ווארשא 11 האט זיך דער אומבאקאנטער צוגעגאנגען, און די פרוי וואלדמן איז אריין אין א יאג- ליר-נעשעס ווי זי האט געוואלט דעם רינג פארקויפן מיט פערזינסט, צו איהר גרעסטע צושטאנדונג האט זי זיך דערוואוסט, אז דער רינג איז געמאכט פון אמעריקאנער גאלד, און דער בלוט-שטער ברייטאמע איז א פאקט געשליסען גלעזעל.

אין געריכט האט זיך ווארשאווסקי טראגן דער קאמפאראטיסאציע צו דער שולד נישט מודה-געווען, דאס געריכט פער-מאשט איהם אויף א יאהר טורמע, אויסטוישענדיג איהם זיטערטאף אויף אויספערזונג - הויז.

מעלדונג.

פון די לייט-און שפאר-קאסע פון די ארבייטערע אינטעליגענץ (שענקע-קאסע 3/5).

היינט, מיטוואך, 8.30 יאנואר אין אונזער קאסע פאר און קאסע פון דער קאסע-שענקע-קאסע 3/5, א פערזאנלעכע פון די מומ- גלידער פון דער קאסע. אויף דער טאג-ארבעט בערייכט פון דער ברוי-אויסגאבע פערזאנלעכע, פאפא-אנדע און די ערשטע פון דער קאסע אלע סטאנדארט ווערן געבעטן פערזאנלעך צו קומען.

לעצט מאל געווען פערהאלטען אין 5. קאמיסאריאט פאר אנטפאלטענע פאר- קאמיסאריאטע דעמאנסטראציעס. מען האט איהם געהאלטען פאר א קאמיסאריאט דעריבער וואל ער האבען געווען א גע- וויסע צייט אונטער פאליציי-שטער אוי- זיכט. דעריבער האבען זיי אויך בע- הויפטעט, אז דער מארד איז אויסגע- פיהרט געווארען אויפ'ן פאליטישען באדען.

פאר די שטנים פון הויז איז דער מארד איבער אפגעוויימען גארנישט פערשטאנדליך. זיי בעהויפטען אויך, אז דא האט געמוט געשעהן עפעס א פא- טאלער טעות. צוזאמען מיט דעם ער- מארדעטענס משפחה פערזיכערען זיי, אז דער ערמארדעטער איז געווען א בעשיידענער יונגערמאן.

פון אנטפאלטענער זייט האט מען גע- איבערגעגעבען, אז נאכדעם וואו זיך איז געלד, וואל אפגעוויימען האבען, פארשטיי- וויינע געו. פערשטיי-חברים.

מען גיס-איבער, אז די מערדער הא- בען געשטען, האלטענדיג עלעקטערישע לעמפלעך אין די הענד, אזוי, אז זיי האבען געקענט זעהן זייער קרבן או- ער זיי נישט. די מערדער וואלען הא- בען געווען 4-5 יארגלייט. איינער פון זיי איז נעשטאנען פאר'ן כויער און א צווייטער ביי עק פראגנאציע-אנער און קאזשלא גאס. מען האט געזעהן פון טויער אריינסלויפן 4 יונגעלייט, פון וועלכע 2 זענען געלאפען אין דער ריכטונג צו דער גאנצערמאסא 2 און אין דער ריכטונג צו אלט-מאדאט.

טאמער פיהרן און א ווערטיק, וואס שטאמט און א פאליציי-אשער קוואלע, אז אפגעוויימען וואל האבען ערמארדעט.

סוחר'ישע בעראמונג וועגען אטמיעלע פראגע.

לעצט געווארען א רייה פערזאנען, צווי- ווי אויך דעם ד"ר י. ראזנבלאט. אויף דער זיצונג זענען ארויפגעטרעט געווארען די ברענערסטע סוחר'ישע טראגע, וואס שטעהן איצט אויף דער סאג-ארבעט, די וואונג האט זיך פער- צינגען ביז שפעט אין דער נאכט.

צוריק-אויפגעבען די האנדעלס-אב-טיילונג ביים מאניסטראט.

(8) די מערהייט פראקציעס פון לאדער שטאדט-ראט האבען זיך גע- ווענדעט צום מאניסטראט אויסצוגאריי- טען דעם סטאטוס פון דער האנדעלס- אפטיילונג, וואס דארף ווידער געשע- פט ווערן און וואס בראש פון איהר וואל בעשטימט ווערען דער ביזאנטינער פיהרער פון די "פראצעס-פערזאנלעך" קאזשערשטאק. דאס צוגרייטען דעם סטאטוס וואל פערזענדיגט ווערען בקרוב.

ווייטער בענהי וינגט הינט אין לאר.

דער גרויסער און בעליבטער וויי- טאר כענקין איז איצט געווארען דער שלאגער פון דער ארטיסטישער וועלט אין פוילען. יעדער קאנצערט פון ווייטאר כענקין איז אוממעסט אויספערקויפט און זיינע אויפטרעטען ווערען פערזאנלעך אין יומים. מ'זאגט פאר די ליבעהאבער פון מוזיק און שטענען ווארט. בעזונדערס איז איצט ווייטאר כענ- קין געווארען דער ליבעלינג פון יודי- איםלעך.

וויינער אפערעטע איסמאלא-טעאטר דירעקציע: זעמאן.

היינט מיטוואך, 8.30 און אונזער ווערט געשולדעט: אפערעטע און 3 אקטען פון הויגא דער עס נעהמט אנטויל דער גאנצער פערזאנלעך. געלעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטר.

לעצט מאל געווען פערהאלטען אין 5. קאמיסאריאט פאר אנטפאלטענע פאר- קאמיסאריאטע דעמאנסטראציעס. מען האט איהם געהאלטען פאר א קאמיסאריאט דעריבער וואל ער האבען געווען א גע- וויסע צייט אונטער פאליציי-שטער אוי- זיכט. דעריבער האבען זיי אויך בע- הויפטעט, אז דער מארד איז אויסגע- פיהרט געווארען אויפ'ן פאליטישען באדען.

פאר די שטנים פון הויז איז דער מארד איבער אפגעוויימען גארנישט פערשטאנדליך. זיי בעהויפטען אויך, אז דא האט געמוט געשעהן עפעס א פא- טאלער טעות. צוזאמען מיט דעם ער- מארדעטענס משפחה פערזיכערען זיי, אז דער ערמארדעטער איז געווען א בעשיידענער יונגערמאן.

פון אנטפאלטענער זייט האט מען גע- איבערגעגעבען, אז נאכדעם וואו זיך איז געלד, וואל אפגעוויימען האבען, פארשטיי- וויינע געו. פערשטיי-חברים.

מען גיס-איבער, אז די מערדער הא- בען געשטען, האלטענדיג עלעקטערישע לעמפלעך אין די הענד, אזוי, אז זיי האבען געקענט זעהן זייער קרבן או- ער זיי נישט. די מערדער וואלען הא- בען געווען 4-5 יארגלייט. איינער פון זיי איז נעשטאנען פאר'ן כויער און א צווייטער ביי עק פראגנאציע-אנער און קאזשלא גאס. מען האט געזעהן פון טויער אריינסלויפן 4 יונגעלייט, פון וועלכע 2 זענען געלאפען אין דער ריכטונג צו דער גאנצערמאסא 2 און אין דער ריכטונג צו אלט-מאדאט.

טאמער פיהרן און א ווערטיק, וואס שטאמט און א פאליציי-אשער קוואלע, אז אפגעוויימען וואל האבען ערמארדעט.

וויינעמאן אפגעוויימען. ער איז געלענען אויף די טרעפ, וואס מיהרען פון פאר- טער אויפ'ן ערשטען שטאק.

ביים בעטראכטען דעם מת האט מען פאסטגעשטעלט, אז ער האט בעקומען צוויי טיפער וואונדען אין דער רעכטער און לינקער זייטען פון ברוסט-קאסטען, ווי אויך א קויל אין פנים אריין. ד. ה. צוזאמען 3 קוילען האבען איהם געטרעפן. אין הויז-קארידאר, וואו דער גרויז-ער מארד איז אויסגעפיהרט געווארען האט מען געפונען לינגע 6 גילדען פון אויסגעשטענע קוילעלעך. דאס צווייטע, אז עס זענען געווען אייניגע פערזאנען וואס האבען מיט אפאל געשטען צו אפגעוויימען. ביים בעטראכטען די ווענד האט מען בעמערקט אין 2 ערטער שפ- רען פון קוילען, א פנים, אז די מער- דער האבען אויסגעשטען מעהר ווי 6 קוילען. די מערדער זענען געלע געווארן. די פאמיליע פון דערשטענעם בע- הויפטעט, אז ער איז געפאלען א קרבן פון א פאסטלען טעות. מען וואל האבען א פנים געשטענעוועט אויף אנטפאלטען. און דורך א טעות האט מען געשטען צו אפגעוויימען.

דאנענען א בער די קאווירניעס און רעסטאראציעס, וואו עס קומען זיך צו- נאך ארבייטער האט מען דערזעהלט, אז אפגעוויימען וואל האבען געווען א כויער און האט פערזאנען זיינע פרייער- דיגע חברים. דעריבער וואל מען איהם האבען ערמארדעט.

צוויי פאליציי-שטארקאנטיקעס, וואס האבען דעם ערמארדעטען געקענט אין נאכ'ן מארד אנטקומען אויפ'ן ארט פון געשעהנעם האבען א בערגעגעבען, א מיט אייניגע יאהר צוריק איז ער עס- געווען פארשטענען אפגעוויימען.

נייער באה-טאריי צווישען פוילען און שוועדען.

(8) פון 1 יאנואר אן געהט אריין אין קראפט דער נייער באה-טאריי פאר פאסטאריען אין פראכט פאר דער דירעקטער קאמיסאריאט צווישן פא- לען מיט שוועדען, דענעמארק און נאך, וועבען, דורך דייטשלאנד, אזוי ארום וועלען פון לאנד קענען די עקס ארום- נע מער.

די קאנפערענץ וועגען די האנדעלס-קאמער וועט זיין אין ווארשא.

פון לאנד פארהערען דעלעגאציעס.

(8) נעכטען האט דער צענטראלער פערזאנלעך פון "צווייטע" מיטגעשטיילט אלע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס, אז די קאנפערענץ וועגען די האנדעלס- קאמער, וואס האט געוואלט פארקומען אין זאקאפאנע דעם 3. יאנואר ווערט ערשטענען.

זעלבסטמארד פון א יודישען אינדוסטריעלער.

אין זיין מוט נעכטען, ארום האלט 7 אין אונזער איז בעזונגען זעלבסטמארד דורך אוי- פגעגעבן זיך דער לאדער אינדוסטריע- לער שיע קאנצענטרעטע. אין זיין וואונג אויף ניי-ציגעל-גאס 18. ער האט איבערגעלאזט א צעטלע, אדר- טיט צו דער פאליציי, אין וועלכען ער בעט קיינעם נישט צו פערזאנלעך זיין פערזאנלעך.

אפארי-שרפה.

(אס) מאנטיג 8 יאנואר אין אונזער איז צוליב א קורצ-שלוס אויסגעפאלען א שרפה אין דער מאגריק פון בע- טאלד און זייער אויף בענעדיקטא 65, א דאנק דער ענערגישער ארבייט פון

אנדערע צאהלען שטייערען אויף ער נאכעט.

האבען זיך געפונען 800 זאלטעס. ווי שטעלט זיך ארום אויפ'ן גע- ריכט איז קאשארעק שוין 4 מאל בע- שטראפט געווארען פאר גבול, וועלכע ער האט אויסגעפיהרט אין ווארשא. דאס געריכט האט פער-מאשט קאש- רעין צו אנדערהאלבען יאהר טורמע.

ווארשא 28 (טעלעפאניש). וועגען מארד פון יודישען ארבייטער אפגעוויי- מיט מען איבער פאלגענדע פרטים:

אויף סטאנטישקאנער 5 האלט א שפיי-קראם ה' שלמה פראקטערמאן. ער האט געהאט אן איינציגע טאכטער בריי- דעל, 21 י. אלט, וועלכע האט מיט קנא- פא צוואנצען צוריק חתונה געהאט מיט'ן געוועזענעם אונגעשטעלטען אין דער איי- זען-בראנזשע יודעל אפגעוויימען, 23 י. נאך דער חתונה האבען די כלה'ס עלטערן אפגעגעבען ביי זיך אין דער וואונג א שטוב פאר'ן יונגען פאר פאלק. אפגעוויימען האט פון זיין שווער אויך בעקומען 200 דאלאר נון.

ביז צו דער חתונה האט אפגעוויי- מיט אויסגעשטעלטען ביי זיין מוטער אן- אלמנה, א שניידערין. ביז אפגעוויי- מיט האט ער אין משך פון 2 יאהר גע- ארבייט אלס אונגעשטעלטער אין גאס- מאנט איינע-סקלאד אויף גושפיאווסקא 2. אין אפגעוויימען איז ער געבליבען אר- בייטעלעך און נענטען האנדלען מיט איינעם אויף איינעם האנד.

מאנטיג 25 מינוט פאר 7 אין אונזער האט אפגעוויימען פערזאנלעך זיין שווער א וואונג און איז אונזער צו אפגע- דיטאר אויף פראגנאציע-גאס, כדי צו בעזונגען א פאקעל כחורה קיין לאנד. ער האט זיך געוויימען עפעס א מינוט 20 און איז אונזער צוריק אהיים. ס'איז געווען נאך 7 מען האט אין הויף אויף פראגנאציע 5 דערהערט איינעם נאכ'ן אנדערען עטליכע רעוואלוציע- שטעט, וואס האבען זיך געטראגען פון הויז-קארידאר. די ארום-לעצטענע שטנים האבען אונגעטראגען שוין לינגע א טייטען אין א קאנצענטרעטע בלוט דעם

נייער באה-טאריי צווישען פוילען און שוועדען.

(8) פון 1 יאנואר אן געהט אריין אין קראפט דער נייער באה-טאריי פאר פאסטאריען אין פראכט פאר דער דירעקטער קאמיסאריאט צווישן פא- לען מיט שוועדען, דענעמארק און נאך, וועבען, דורך דייטשלאנד, אזוי ארום וועלען פון לאנד קענען די עקס ארום- נע מער.

די קאנפערענץ וועגען די האנדעלס-קאמער וועט זיין אין ווארשא.

פון לאנד פארהערען דעלעגאציעס.

(8) נעכטען האט דער צענטראלער פערזאנלעך פון "צווייטע" מיטגעשטיילט אלע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס, אז די קאנפערענץ וועגען די האנדעלס- קאמער, וואס האט געוואלט פארקומען אין זאקאפאנע דעם 3. יאנואר ווערט ערשטענען.

זעלבסטמארד פון א יודישען אינדוסטריעלער.

אין זיין מוט נעכטען, ארום האלט 7 אין אונזער איז בעזונגען זעלבסטמארד דורך אוי- פגעגעבן זיך דער לאדער אינדוסטריע- לער שיע קאנצענטרעטע. אין זיין וואונג אויף ניי-ציגעל-גאס 18. ער האט איבערגעלאזט א צעטלע, אדר- טיט צו דער פאליציי, אין וועלכען ער בעט קיינעם נישט צו פערזאנלעך זיין פערזאנלעך.

אפארי-שרפה.

(אס) מאנטיג 8 יאנואר אין אונזער איז צוליב א קורצ-שלוס אויסגעפאלען א שרפה אין דער מאגריק פון בע- טאלד און זייער אויף בענעדיקטא 65, א דאנק דער ענערגישער ארבייט פון

אנדערע צאהלען שטייערען אויף ער נאכעט.

האבען זיך געפונען 800 זאלטעס. ווי שטעלט זיך ארום אויפ'ן גע- ריכט איז קאשארעק שוין 4 מאל בע- שטראפט געווארען פאר גבול, וועלכע ער האט אויסגעפיהרט אין ווארשא. דאס געריכט האט פער-מאשט קאש- רעין צו אנדערהאלבען יאהר טורמע.

זאל פיל הארמאניע, נארוואוויטשא 20

יוליום אדלער

צוואמען מיט זיין אויסגעצייכענטען אומאסער, פרויען: הרבה, הארימא, סאלאמא, רענינג, שיינעוויטש, סעניק, ברוי, לאוי, קאן, הורק, קראנע, שמאקן, פערדער, ראמשיין און אנדערע.

שבת, דעם 1. יאנואר, 3.30 נאכט. - צו ביליגע פרויען צום לעצטען מאל - די בערלינער סאציאלע טאנצער פון צונסט טאלער.

הינקעמאן'ס הויפט-ראל, הונקעמאן'ס יוליום אדלער.

שבת, דעם 1. אוי וואנא, ד. 2. יאנואר 8 1/2 אונדז פארעמייערע! צום צווייטען מאל אין לאנד - סעמאן יאקעוויטש'ס הערליכע טאנצער, וועלכע איז געשפילט געווארען אין ניו-יארקער קונסט-טעאטער א גאנצען סעזאן מיט אונגעהויערען ערפאלג.

דער רופט-מענש' ד. 3. יאנואר לעצטע פאפול, פארשט. וואנא, דעם 2. יאנואר 3.30 נאכט. - צו ביליגע פרויען אויפ'ן אלגעמ. פערלאנג די "תמר חכם" ד. 2. הויפט-ראל, תלמיד בעלזשע פיעסע - "תמר חכם" - י. אדלער. בולעטען און קאסע פון פיל הארמאניע. ארמ. דייטער: א. שמאקעלער. אנהאט! מאנאמא, ד. 3. יאנואר לעצטע פאפול, פארשט.

יורידישע עצות

2754. ש. שטיילער. די צווייטע מעטריקא מוז אנגלייבט ווערען. דערצו איז בערענען די צווייטע אפטיילונג ביים קרייז-גרייכט.

2755. א גרופע לאקאטארען פון קרא-מערס הייזער. מיר האבען שוין איינגע מאל גע-ענטפערט, אז עס איז נישט פארהאן אזא געזעץ. לויט וועלכען לאקאטארען פארט פון וואוינגען זאלען מחויב זיין צו צעהלען דירה-געדל פרייהער-אויס.

2756. י. פלעצער. עס האנדלט זיך, ביי וועלכע אומ-שטענדען און אין וואס פארע טאן די ווערטער זענען ארויסגעוואנדען געווארען. די פראגע אליין. אבער איך האב מיט זעלנער נישט צו טון. עס האלט נאך נישט קיין שום בעליידיגונג.

2757. א לאקאטאר פון פיעטערקאווער קליינע רעפערענציעס מוז דער לא-קאטאר מאכען אויף זיין חשבון. וואס שייך טינקען די ווענט מוז דער לאקא-טאר אויף זיין חשבון בלויז ביז 1 מע-סער ה'ך. אויב מען דארף העכער טינקעווען מוז עס טון דער הויזווער. פאטאדוקעס אויב נאך ענצעלע זענען צושטאנדען דארף דער לאקאטאר, אויב דארף מען מאכען א גייס פאדלעגע מוז עס טון דער הויזווער.

2758. דערזעלבער. איהר האט אונז נישט קלאר גע-שטאנען, אויב די ליציטאציע איז אויך צום צווייטען מאל נישט צושטאנד גע-קומען ווערט איהר דערמיט נאך נישט בעפרייט פון חוב גיפא. בעמרייט ווע-רען נאך די זאכען, וועלכע מען האט פגעשימט צו ליציטירען. די עקזעקוציע ווערט אין אונז פאל געוואנדען אויף אנדערע ווערט זאכען.

2759. א לעזער פון רשנאווסקא. 2760. א לעזער פון קלינסקינגא. די טאווארושינסקא קאן שטעלען דאס הויז צו ליציטאציע אויב איהר צעהלט נישט די ראטעס.

2761. א פראווינץ-אינסטיטוציע. עס איז א פראגע, צו די שאנק איז א פרויעטע אדער געוועזענע פאטעל. ערשטען פאל אונטערלינג דער לאקאל נישט דעם דערשטען פאל לאקאטאר-שיין. אין צווייטען פאל איז דער דערשטע יא אויף איהם חל.

2762. ג. פון נארוואוויטשא. מען דער יורש נישט וועלען, די מלוות, פון זיין פערשטארבענעם טאטער, קאנען אבער פערלאנגען, אז אין דער היפאטעק זאל ווערען איבערגעשריבען דאס איבערגעבליבענע נאכ'ן פערשטאר-בע עס בעל חוב פערמענען אויפ'ן נא-מען פון יורש.

מארה, ליבע-שכרות מייט-שטראף

סענסאציאנעלער מארה-פראצעס אין דרעזדען פון א פרוי און איהר געליבטע (קארעספאנדענט פון לייפציג).

נישט מער אדער איהרע שמועסען מיט'ן מאנטער, זי ווייסט אבער, אז די ווער-טער זענען דערביי געוועזען א טפל. דער עיקר איז פאר איהר געוועזען דער אלזן, ווי דער מאנטער האט איהר גע-קוקט און די געפיהלען פון הארצ-קייט און איבערגעגענקייט, וועלכע דער מאנטער האט אין איהר אריינגעהאט. זי האט דעמאלט לגמרי פערגעסען, אז זי האט א מאן, אז זי האט צוויי קינדער און אז זי מוז דאנה'ן פאר איהר שטיב אין פאר איהר קיך, אין אז עס זענען פעהאן דינים פאר די בעציהונגען פון א פעהאיראטער פרוי צו איהר מאן.

און בשעת זיי זענען ביידע אפמאל געוועסען פערטייט אין געדאנקען און אינערע איבערגעגענקייט, בשעת זיי האבען נישט געטראכט נישט אן דער אויסערליכער וועלט, נישט אן לעבעדי-גע פרעמדע מענטשען, בשעת זיי זענען געווען פערשכורט פון א גרויסער אי-נערליכער ליידענשאפט, אין דער רגע איז אריינגעקומען דער יונגער אסעסאט-אר אין דער ערשטער רגע א פערוואונדער-סער איז דער אסעסאט גלייך געקומען צו זיך און האט פערשטאנען, אז דער מאנטער איז אין שטוב נישט קיין פערמ-דער, אז אין די אויגען פון זיין פרוי ברענט א פייער, וועלכען ער האט קיינמאל נישט געזעהן, אז פאר איהם זיצט נישט מער א בעל-הבית'טע, וועל-כע דאנה'ם פאר זיינע קינדער, פאר דעם סדר אין הויז און פאר דער פינקט-ליכקייט און זיכערהייט פון דער דיי-טשער קיך. הארט אין שטייף ווי א לייענענדיג איז ער צוגעגאנגען צום מאן-סער, האט איהם געקאנט אייניגע ווער-טער, צוליב וועלכע דער מאנטער האט זיך אנגעצויגען מיט כעס און ווילדיקייט, געענדיקט האט זיך די סצענע מיט דעם טויט פון דעם אסעסאט.

איצט זענען זיי ביידע, פרוי דאנער און קרענער, געוועסען אין דרעזדען אויף דער אנקלאנג-באנק. זיי מוזען זיך פער-ענטפערען פאר'ן מארה.

נישט דורך קינסטליכקייט, עפעקט, גומה'דיגע דראמאטישע שילדערונגען פון א היסטאריש-ווייבליכען קוואל האט זי געפרובט צו געווינען פאר זיך די סימפאטיעס פון עולם און דעם חסד פון איהרע ריכטער. איהרע תשובות זענען קורץ, אמתיג, אין דעם טאן פון נאטירליכקייט און זעלבסטפערשטענד-ליכקייט. דער מארה איז פארגעקומען אבער אין דעם שכרות פון דער ליבע און וועלט-פערגעסענקייט, זי האט מיט איהר געליבטען קרענער געהאט גע-איינענעטען און נאכ'ן בעקומען די אפטיק האט דער, מורה הוראה האר-ציג געדאנקט דעם ווער און נאך א ווארעמען געווענען זיך תיכף פער-לאזט דאס שטעטלע.

אז דער, מורה הוראה מיט'ן שמש זענען שוין געווען ווייט פון יענער ווייט ראדוימין. האט זיך דער גביר ארומגעזעהן, אז צוואמען מיט די א-געלייגטע אורחים, זענען אויך פער-שוואנדען געווארען א פיעסער, א זיי-דענע קאפאטע און א פאר גייס שטי-וועל, דער גביר האט נישט לאנג קלע-רענדיג, גלייך אוועקגעשיקט אונזער-ספרעם-בריו צום רב קעסטענבערג קיין ראדא, אין וועלכען ער האט איבער-געגעבען די גאנצע געשיכטע, אין בריף האט ה' ראָזענבלאט בעמערקט, אז ער איז חס-ושלום נישט חושד ה' קעסטענ-בערג'ס פאטער, דעם מורה הוראה; נאך ער איז משער, אז דאס דאזיגע שטיקל ארבייט האט מסתמא אפגעקא-איינגעגעבען און נאכ'ן בעקומען די אפטיק האט דער, מורה הוראה האר-ציג געדאנקט דעם ווער און נאך א ווארעמען געווענען זיך תיכף פער-לאזט דאס שטעטלע.

אז דער, מורה הוראה מיט'ן שמש זענען שוין געווען ווייט פון יענער ווייט ראדוימין. האט זיך דער גביר ארומגעזעהן, אז צוואמען מיט די א-געלייגטע אורחים, זענען אויך פער-שוואנדען געווארען א פיעסער, א זיי-דענע קאפאטע און א פאר גייס שטי-וועל, דער גביר האט נישט לאנג קלע-רענדיג, גלייך אוועקגעשיקט אונזער-ספרעם-בריו צום רב קעסטענבערג קיין ראדא, אין וועלכען ער האט איבער-געגעבען די גאנצע געשיכטע, אין בריף האט ה' ראָזענבלאט בעמערקט, אז ער איז חס-ושלום נישט חושד ה' קעסטענ-בערג'ס פאטער, דעם מורה הוראה; נאך ער איז משער, אז דאס דאזיגע שטיקל ארבייט האט מסתמא אפגעקא-איינגעגעבען און נאכ'ן בעקומען די אפטיק האט דער, מורה הוראה האר-ציג געדאנקט דעם ווער און נאך א ווארעמען געווענען זיך תיכף פער-לאזט דאס שטעטלע.

א פאטער פון הרב העסמענבערג.

א שפיצעל פון א שווינדלער.

דער רבנות-קאמף צווישען דער רא-דאמער קהלה מיט'ן בעריהמסען רב קעסטענבערג האט געגעבען א געלע-בענהייט א פלינקען שווינדלער אויף א נאנץ אריינגעלען אופן צו כאפען א לייכטען פערדינסטעל.

אין שטעטלע ראדוימין האט זיך פלוצלינג געווינען א יור א מורה-הוראה מיט א משמש, און פאָרשטעלענדיג זיך איינעם פון די דאָרטיגע אָנגעזעהענע גבירים, א גאנצער א' ראָזענבלאט, אלס דער פאָטער פון ראָדאָמער, רב' קעס-טענבערג, געבעטען א געוויסע געדל-שטיצע פאר זיין וואָה, וועלכער איז רי-אינירט געוואָרען פון די אומזיסטע פער-פאלגונגען און אונאויפהערליכע רדיפות אויף איהם מצד זיין גענער, דער בא-רעמהערציגער גביר איז שטארק גע-ריהרט געוואָרען פון דער גרויסער "עולה" און ער האט זיך זעהר פצאיי-טערעסירט מיט דער אומגלייכער לא-גע פון דעם אַזוי-אומזיסט געציאָנטען רב' קעסטענבערג, ער האט גלייך צו זיך פערבעטען דעם מורה הוראה, לויט זיין זיכערסטער איבערצייגונג, ה' קעס-טענבערג'ס פאָטער-מיט'ן שמש, וועלכע ער האט אָפגעגעבען א בעוואַנדערען צי-מער און אַליין איז דער גביר אַדעק איבערן שטעטלע צוגאָפּאָמלען געלד. די זאָמעל-קאָפיצ האט נישט שלעכט זיך

זאל פיר הארמאניע

היינט, 8.30 אונטער ווינט דער בעלזשער יודישער ארטסט
Wiktor CHENKIN
ביים קלאזער: פראדא. לודוויג אורשטיין.
אין פראגראם: די שטעטע יודישע און חסידישע נגונים,
און אויך אנדערע לידער פון זיין ענטזונדענען פראגראם.
991
בלעטטן צו בעקומען און פילדארמאניע קאסע.

דער טויטער פארז געריכט.
(ענדע פון 8-טע זייט).

האָט מיט זיינע טויטע אינגען זיך איינגע-
געבויטען אין רבי'ן און אָהן אויפֿהער
געפֿערט: „אָנאַשטעל, רבי, אָנאַשטעל...“
וואָס וועט קען דערצו טון די ליגע?
אַ קלייניקייט: צו רעאַביליטירען די
משפּחה פֿונעם געשטאָבענעם מרדכי לע-
ווי, אַ קליינע נחמה, אָבער דאָך אַ
נחמה. דער געשטאָבענער איז בעקאָנט
געווען אין גאַנץ באַיאָן ווי אַ „אַרימער
אומשטאַנדטוואַרטליכער טייערעל. אויף
אַזאַ איינעם האָט די דעמאָלס'דיגע צו-
וואַסעלע געוואָלט געוואַרען געוואָלט
אַנצושטעלען איהר מיט-אַפֿאַרעט.
דער געזעצטער פֿאַל איז ווייט,
ווייט נישט דער איינציגער אין די בלי-
טיגע קאָמפּליטען פֿון דער מלחמה-יורשה:
נאָכצו בערג מיט עהנליכע פֿאַרפֿאַלען
פֿיהלען אָן די געוואָלטע פֿון דער ליגע.
וויקטאָר באַש קען ווי אַלע, דאָך מיט
פֿינטע אייגען אַזעט ער ליינען די
טרויעריגע געשיכטע פֿונעם אומשטאַנד-
אומשטאַנדליכען יודישען שערפֿער, וואָס
איז אַזוי טראַגיש דער-הרג'עט געוואָ-
רען פֿון גאַנץ פֿאַרשטאַנדטליכע מער-
דער...

וועט מען לכת הפחות אַ טובה טון
דער משפּחה פֿון מרדכי לעווי און זי
רעאַביליטירען?
נ-פ-ה.

פֿרוי פֿערשפֿארט איהר מאן
אין משוגעים-הויז,

פֿרוי צו מאַנעוואַכען אַ לעבעז מיט איהר געריכטען. -דובנער ווייבער וויי-
משלה זיין דעם מאַנאָאליפֿע-האָמאָן און חתונה האָבן מיט אַלעמבערנער

צוואַמען מיט דעם לעמבערגער סוחר
האָט די דובנער פֿרוי געוואָלט פֿער-
איהר מאן אויף אייביג. אַזוי ווי מען
האָט דעם אומגליקליכען גענומען אין
לעמבערגער משוגעים-הויז, האָט די פֿרוי
אַנגעוואָרען צו וועלכען פֿאַרשטאַנדטליכעם, אַז
מען זאָל דעם מאַן אין משוגעים-הויז
משיח זיין אויפֿן עולם האַמאָן.
מיט אַזאַ פֿאַרשלאָג האָט זיך דאָס
ווייבעל אויך געווענדעט צו אַ יודישען
מיטגליד פֿון דעם אויפֿוואַכט-קאָמיטעט
איהר די יודישע משוגעים. דער פֿער-
וואַלטונג מיטגליד פֿון דאָזיגען קאָמיטעט
האָט באַלד געלאָזט דורכפֿיהרען אַ אַיט-
אַז ה' טשאַפּ איז נישט אַ געוואָלטען און
דערפֿאַר האָט מען איהם תּיכּף געפֿירט
פֿון משוגעים-הויז. געווען דער פֿרוי
נשאַפּ איז אָבער פֿערמיהרעט געוואָרען אַ
שטאַף אַיטפֿאַרשטאָג.

שען פֿערטעל געמוכט אַ גרויסען אַיי-
דוק. די שכינים האָבען זיך פֿעראינטע-
רעטירט מיט דעם ענין. מען האָט אָנ-
געווענדעט פֿערשידענע מיטלען, פֿרוי
אַרױסצובעקומען דעם אומגליקליכען מאַן
פֿון משוגעים-הויז. קוים עטליכע טאָג
געמינט זיך דער פֿעהל-סוחר אין דער
היים און שוין טראַכט אױס דאָס וויי-
בעל נייע גיט-געשטאַנענע און נישט-
געפֿלויגענע מעשיות, פֿרוי דעם מאַן ווי
דער צו פֿערשפֿארען אין משוגעים-הויז.
אַ עהנליכער פֿאַל איז אויך פֿאַרגעק-
מען מיט עטליכע טאָג צוריק.
קײן לעמבערג איז געקומען אין גע-
שעפֿט-ענינים אַ פֿאַר-פֿאַלק אױס דובנא
מיט'ן נאָמען טשאַפּ, פֿרוי משגפּ האָט
זיך דאָ פֿערליבט איהר די אַויערען
אין דעם סוחר, ביי וועלכען זי האָט
געקויפט סוחר. פֿרוי פֿער'ען איהר מאַן
האָט זי איהם געמוכט פֿאַר משוגע.

אין לעמבערגער יודישען פֿערטעל,
פֿערט, פֿאַר דער שוהל' שפּילען זיך
אַסע אָב שוידעריכע אַפֿמיליטען-טראַגע-
דיעס, נאָך מיט שווערע מיה ווערט די
עפֿענטליכקייט געוואָהר פֿון זי. דער
רוב פֿון די דאָזיגע טראַגעדיעס ווערען
דערשטיקט אין די פֿער-ווענד פֿון די
קליינע שמוציגע שטיבלעך פֿון פֿאַר-
דער שוהל'.

אין דער לעבעזער צייט איז גע-
לונגען אַרױסגעקומען פֿרטים וועגען
אַנעלע צוויי פֿאַמיליען-דראַמעס, וועל
כע האָבען זיך טראַגיש אָנפֿעשפּילט
אין לעמבערגער יודישען פֿערטעל.
אויף דעם אָנגעפֿירטעם, קויהלען
פֿאַר'ן (טעאָדאָר-פֿאַר'ן) וואָלט אַ יודי-
שער פֿעהל-הענדלער מיט'ן נאָמען ה.ב.
דער דאָזיגער סוחר האָט אַ ווייב, וועל-
כע איז בעקאָנט, פֿאַר דער שוהל' און
טערן נאָמען, פֿאַר'ע. האָט דאָס דאָזי-
גע ווייבעל פֿעלזלונג זיך אױסגעפֿונען
אַ „פֿערפֿער" און פֿרוי טויר ווערען
פֿון מאַן און דאָן צו קענען, מאַכען אַ
לעבעז מיט איהר „פֿערפֿער" איז זי
געפֿאַלען אויף אַ המצאה. זי האָט גע-
מאָכט איהר מאַן פֿאַר משוגע, אָנגעווע-
דעט בלי'ערליי התפֿעלות'ן און איהם
אַנפֿעהמיהרט אין משוגעים-הויז.
איצט האָט זי ערשט אָנגעהויבען צו
לעבען אַ „גוטען טאָג" מיט איהר פֿער-
פֿער. זי האָט איהם געמאָכט פֿאַר'ן
נאָמען כל וכל אין איהר מאַנעם געשעפֿט.
דער דאָזיגער יונגערמאַן האָט דערווייל
אױסגענומען די געלענענהייט און גע-
מאָכט „שוואַרץ-שבת" אין דעם פֿעהל-
געוועלעב.
דער דאָזיגער פֿאַקט האָט אין יודי-

יאפאנישע רעגירונג אינטערעסירט זיך
מיט דעם ציוניזם.

ירושלים, (א.י.ק.) דער יאפאני-
שער קאנסול אין פֿאַרס - סאַאיד, ה'
קוראקי, האָט בעת זיין בעזוך אין
ירושלים געזעטען אין ביראָ פֿון דער
ציוניסטישער עקזעקוטיווע פֿון זאָל איהם
געבען אַ דאָפֿעלטען זאָך פֿון דער
ציוניסטישער ליטעראַטור פֿאַר זיין רעג-
ירונג און פֿאַר איהם, ווייל ער און זיין
רעגירונג, אינטערעסירען זיך מיט דער
ציוניסטישער טעטיגקייט אין ארץ-ישראל
און אױסער איהר.

ער האָט אויך פֿאַרגעשלאָגען, אַז מען
זאָל פֿערוואַרען דעם מעסיקאָנער קאַג-
סיל אין ירושלים מיט ציוניסטישע ליטע-
ראַטור, אױס ער זאָל זי פֿערטיילען
צווישען די יאפאניער, וועלכע קומען
אויף בעזוך קײן ארץ-ישראל.

Dr. I. Wajenberg
med.
Cegielniana 47 tel. 26-02
אונטער-רעגירונג. כפֿעצ, לונגען און האַרץ-
קראַנקהייטן געשטראַלונגען טוט קונסטליכע
באַרגיין.
נאָמער 5-8 און 5-8 נאָמער

ער האָט אויך פֿאַרגעשלאָגען, אַז מען

כע אין אומגעפֿעליכע זאָכען, איז אַנאַלעטער דינער, וואָס האָט
אױסגעווען זעהר אָנגעלאָזען און פֿערשטאַנען, צוגענומען צום
אַקטיאָר און האָט איהם דערלאָנגט אַ צעטעלע.

וואַלקאוו האָט איבערגעלייגעט:
„נייט, נאָך דעם מאַן, וואָס גיט אייך איבער דאָס ברייטעל
און טוט, וואָס ער וועט אייך הייסען, איינע, וועלכע קען פֿער-
וויקליכען פֿאַר אייערע טרויערען און וואונדערן.“
דער אַקטיאָר האָט צוגענומען דאָס צעטעלע און געשמי-
כעלט מיט אַ פֿאַרשטאַנדטליכען מינע.

— וואָס איז עס? — האָט סומפֿאַרפֿאַרען געפֿרעגט — פֿעפֿט
אַ גאַנצעוואו?
וואַלקאוו האָט אַ צי געטו מיט די אַקטאָרען. ער האָט נישט
געזענטערט. דערנאָך האָט ער זיך אױסגעהויבען און איז אַוועק
נאָכ'ן דינער.

זי זענען דורכגענומען אַ פֿאַר גאָסען און זענען דערנאָך
פֿאַר'ן אין אַ קליינע הויז.
דער אַלטער האָט אָנגעקלאַפֿט אין אַ סונקעלען קאָרידאָר
אין אַ טיר, מ'האָט איהר געזעעט. דערנאָך איז ער פֿאַר'ן נאָך
זיין פֿיהרער אין אַ קליינעם צימער, וואו ער האָט זיך אויפֿן
וואונק פֿון דינער געזעט אויף אַ שטול.

דער דינער איז אַרױסגענומען און האָט זיך באַלד צוריק-
געקערט מיט אַ זעלטען-טישקאָווער בלוז, וועלכע ער האָט איהם
מיט אַ שעלמישען שמיכעל דערלאָנגט.

דער יונגער אַקטיאָר האָט פֿערוואונדערט אָנגעקוקט די
בלוז און איהר אַ שמעק געטון. אַ וואונדערליכער ריח האָט אַרױס-
געשטראָמט פֿון איהר. ער האָט איהם אַריינגעקאָסעט און גלייך
האָט זיך איהם דעם קאָפּ פֿערדרייט און ער האָט דאָס בצוואוסט-
זיין פֿערלאָרען.

ווען וואַלקאוו איז געקומען צו זיך, איז ער געלענען אויף
אַנאַריינטאָלישער בעט מיט בעגלידעטע פֿיס. אין אַ צימער, וואָס
מיט זיין סטיל און לוקסוס האָט ער נישט דערמאָנט אָן דעם
פֿאַנטאַסטישען אַרענעט, ווי אָן דעם וואַכעדיגען פֿעטערבורג.
דורכ'ן זילבערנעם סופֿיס איז געפֿאַלען אַ פֿאַנטאַסטיש בלוז
ליכט, וואָס האָט מיט אַ בלייזען פֿאַנטאַסטישען וואַלקען איינגעהילט
אַלצידיג אינעם דאָזיגען צימער — די געמאָלטע ווענד און די
פֿאַרלאָנגע, וואָס איז בידעקט געווען מיט די טייערסטע פֿערס-
שע סעפֿיכער.

וואַלקאוו האָט זיך אױפֿגעוועט און געפֿרובט זיך דערמאָ-
נען, וואָס מיט איהם איז אַזוינס פֿאַרגעקומען. אָבער מ'האָט איהם
נישט געלאָזט לאָנג טראַכטען.
(פֿאַרסעצונג קומט).

נאָנג און געלאָזט פֿערביי איהר מאַרשירען די מאַסקעס. מעהר
ווי מיט אַלע אַנדערע האָט זי זיך פֿעראינטערעסירט מיט איינער
אַ ווייבערסער מאַסקע, געקליידט אין רעוועווען זייר.

זי האָט חוטר געווען, אַז איינער פֿון דאָזיגער מאַסקע
איז נישט אַנדערש ווי פֿערבאָרגען אַ פֿרוי, ווייל אַ מאַן האָט זיך
נישט געקענט אַזוי ווייבעריש געווענען און גיין. גיך איז זי צו
געגאָנגען צו יענער מאַסקע און אַ פֿאַק געטון איהר האַנד, וואָס
איז אויך געווען קליין און האָט געציטערט אין איהרע הענט.
די צאָריצע האָט גענומען די מאַסקע אונטער'ן אָרעם,
משה קאָוואַלעו, און איהר אָנפֿעקעניהרט וואָס ווייטער פֿונעם
פֿולם, אין אַן אַינטערשטען קלענערען זאָל, וואָס איז געווען דעקאָרירט
מיט בלומען.

— אַ ווי שוין דאָ איז און פֿרוי! — האָט אַרױסגעפֿליט-
טערס די מאַסקע און זיך אַראַפֿגעלאָזט אויף אַ שטול.

די צאָריצע איז אַ וויילע געשטאַנען און האָט די מאַסקע
פֿעסטרעכט. דערנאָך האָט זי פֿלוצים זיך אָנגעוועפֿט מיט צאָרן.
— איהר זענט נישט קיין מאַן! לאָזט מיך זעהן אייער
פֿניס!

די מאַסקע האָט אַראַפֿגעוואָרפֿען דעם שוואַרצען טיך פֿון
פֿנים. די צאָריצע האָט אַ פֿאַר געט'ן גישט געקענט אַוועקרייסען
איהרע אויגען פֿונעם וואונדערליך-שיינעם מיידלישען פֿנים, וואָס
זי האָט פֿאַר זיך דערווען, דערנאָך האָט זי אױסגעשריגען:
— ווער זענט איהר?! ווי אַזוי האָט איהר זיך דערווענט
געגען מיין בעפֿעל?

— אָבער, מאַינטעט, איהר דערקענט מיך נישט? — האָט
זי דערהערט אַ גוטע בעקאָנטען קול.

— מיין גאָס, איהר זענט עס?!
— יא, וואַלקאוו, מאַינטעט!
— אַ ווי איהר זעהט אױס! צום משוגע מאַכען! — האָט
זי צאָריצע זיך צולאָכט — נאָך גוט וואָס איהר זענט נישט אַר
אַנאַמאָט קיין פֿרוי, אַנישט וואָלט איך געהאַט צי בעקעמפֿען אַ
נייע קאָנקורענטקע. הערט אױס, מיר פֿאַלט עפעס איין. פֿער-
לאָזט גלייך דעם באַל. אָבער טוט עס אַזוי, אַז קיינער זאָל אייך
נישט בעמערקען. איך וויל מיט אייך רעדען.

— רעדען?
— מיר וועלען ווייטער שפּילען די היינטיגע שפּיל.
— די פֿערקערטע וועלט?
— יא, די פֿערקערטע וועלט...

איז גבול פֿון בשותף.
איינמאָל שפעט ביינאַכט, ווען וואַלקאוו מיט סומפֿאַרפֿאַרען
און מיט אַנדערע פֿונעם טעאָטער זענען געוועזען אין אַ קליינעם
שעק און האָבען געטרוקען און געשמועסט וועגען אַלע מעגלי-

די ליבעס
פֿון אַקייזערין.

היינטאָרישער ראָמאַן פֿון לעבעז. אין רוסישן קייזערליכן הויף
פֿון 69. זאכער מאַזאר.

די לעבעזע סצענע האָט פֿאַרגעשטאַלט אַ ווייבערישען משפּט.
שוין רייצענדיגע יונגע ווייבער האָבען געשפּט אַ מאַן, וואָס איז
געשטאַנען פֿאַר זיי אויף די קני און האָט געסענהיט, אַז ער איז
גישט שולדיג.

און די ווייבער האָבען געשפּט, אַז די מענער זענען אַלע
מאָל שולדיג, און אַ ווייבערישער תּליון, אָנגעטון אין אַ בלוז-
רויטען קאָסטיום, האָט מיט אַ פֿעזונדערער הנאה געשפּאַרט דער-
ביי איהרע טויטליכע געווער פֿאַר'ן פֿאַרשטאַטן פֿאַן.

די אַנדערע מענער און פֿרויען האָבען אויך אַלצידיג געטון,
פֿרוי אַרױסצוברענגע וואָס שאַרפֿער דעם געדאַנק וועגען אַ „פֿער-
קערטע וועלט“.

געווענדערס האָט זיך אױסגעצייכענט אויפֿן דאָזיגען באַל
די צאָריצע פֿאַר'ן.

אָנגעטון אין אַ קאָסטיום פֿון אַ פֿוילישען קאָוואַלעו פֿון
יענער צייט, האָט זי אַרױסגעשיינט צווישען אַלעמען מיט איהר
הויכעוויקסיגען שלאָנקען קערפֿער.

זי האָט געטראָגען הויכע שטייטעל, ענע ווייסע הויזען, אַ
קורצען ראָק מיט גאָלדענע שטרייפֿען, אַ סאַמעטענע וועסט און אַ
שווערדי מיט אַ הענטעל, וואָס איז געווען בעזעצט מיט די טייער-
סטע ברייליאַנטען.

מ'האָט נאָך קיינמאָל גישט געווען דער צאָריצע אַזוי פֿרוי-
לעך און אַזוי אױפֿגעלייגט, ווי אין דאָזיגען אָווענד. נאָך אויף
איינ רגע האָט זי זיך אָנגעמווועט, ווען מ'האָט איהר געזאָגט,
אַז רעזומאָוואַקי וויל נישט קומען צום באַל. אויף „איהר פֿאַר-
פֿערוואָס ער וויל נישט קומען, האָט איהר געזענטערט רעזומאָו-
סקיס ברודער, קיריל, וועלכער האָט אױסגעווען זעהר קאָמיש
אינעם קאָסטיום פֿון אַ אױסלייגענער פֿרימאָדאָנע:

— איהר ווייסט דאָך, מאַינטעט, ווי ערנסט אַלעקסיי איז.
איהר איז נישט אַ גענעם אָנצוטון זיך אין ווייבערשע קליידער
און אױסווען לעכערליך.

— ער איז גערעכט — האָט די צאָריצע אין אַ וויילע אַרום
געזאָגט — אָנעלכע שטייפֿערייטען פֿאַסען נישט לאָר איהם.
דערנאָך האָט די צאָריצע זיך געשטעלט ביים הויפט-אַריי-
נער.

די לעבעזע סצענע האָט פֿאַרגעשטאַלט אַ ווייבערישען משפּט.
שוין רייצענדיגע יונגע ווייבער האָבען געשפּט אַ מאַן, וואָס איז
געשטאַנען פֿאַר זיי אויף די קני און האָט געסענהיט, אַז ער איז
גישט שולדיג.
און די ווייבער האָבען געשפּט, אַז די מענער זענען אַלע
מאָל שולדיג, און אַ ווייבערישער תּליון, אָנגעטון אין אַ בלוז-
רויטען קאָסטיום, האָט מיט אַ פֿעזונדערער הנאה געשפּאַרט דער-
ביי איהרע טויטליכע געווער פֿאַר'ן פֿאַרשטאַטן פֿאַן.
די אַנדערע מענער און פֿרויען האָבען אויך אַלצידיג געטון,
פֿרוי אַרױסצוברענגע וואָס שאַרפֿער דעם געדאַנק וועגען אַ „פֿער-
קערטע וועלט“.
געווענדערס האָט זיך אױסגעצייכענט אויפֿן דאָזיגען באַל
די צאָריצע פֿאַר'ן.
אָנגעטון אין אַ קאָסטיום פֿון אַ פֿוילישען קאָוואַלעו פֿון
יענער צייט, האָט זי אַרױסגעשיינט צווישען אַלעמען מיט איהר
הויכעוויקסיגען שלאָנקען קערפֿער.
זי האָט געטראָגען הויכע שטייטעל, ענע ווייסע הויזען, אַ
קורצען ראָק מיט גאָלדענע שטרייפֿען, אַ סאַמעטענע וועסט און אַ
שווערדי מיט אַ הענטעל, וואָס איז געווען בעזעצט מיט די טייער-
סטע ברייליאַנטען.
מ'האָט נאָך קיינמאָל גישט געווען דער צאָריצע אַזוי פֿרוי-
לעך און אַזוי אױפֿגעלייגט, ווי אין דאָזיגען אָווענד. נאָך אויף
איינ רגע האָט זי זיך אָנגעמווועט, ווען מ'האָט איהר געזאָגט,
אַז רעזומאָוואַקי וויל נישט קומען צום באַל. אויף „איהר פֿאַר-
פֿערוואָס ער וויל נישט קומען, האָט איהר געזענטערט רעזומאָו-
סקיס ברודער, קיריל, וועלכער האָט אױסגעווען זעהר קאָמיש
אינעם קאָסטיום פֿון אַ אױסלייגענער פֿרימאָדאָנע:
— איהר ווייסט דאָך, מאַינטעט, ווי ערנסט אַלעקסיי איז.
איהר איז נישט אַ גענעם אָנצוטון זיך אין ווייבערשע קליידער
און אױסווען לעכערליך.
— ער איז גערעכט — האָט די צאָריצע אין אַ וויילע אַרום
געזאָגט — אָנעלכע שטייפֿערייטען פֿאַסען נישט לאָר איהם.
דערנאָך האָט די צאָריצע זיך געשטעלט ביים הויפט-אַריי-
נער.

Wydawnictwo „Najer Folksblat”, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg.
Cacjonkami i druk: „Najer Folksblat”, Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman